

La participació

Participar vol dir prendre part en alguna cosa. Hi ha moltes formes de participar: col·laborant, compartint, cooperant? Aquesta cosa en la qual es pren part és un projecte comunitari, una realitat que cal refer, transformar o reconstruir de nou. Segons l'envergadura del projecte, requerirà més o menys participació. Com més participació individual, més possibilitats de canvi social hi haurà.

Hi ha, però, diferents graus de participació. El nivell més baix de tots és una participació que no requereix cap mena d'implicació, només rebre informació sense esperar res a canvi o fer acte de presència, senzillament assistir. Es pot dir que les expectatives de canvi personal i social són baixes. En aquests casos, aquesta gent, l'únic que fa és legitimar el sistema establert. Malgrat tenir un pes important en la imatge global de la institució on es participa.

Hi ha un altre tipus de participació individual que és aquella enfocada a transformar la realitat, a canviar-la. Un primer pas és ser crític amb la informació que reps, buscar els diferents punts de vista. Si hi ha alguna cosa a transformar, cal veure que és el que no funciona i per què. Cal ser crític per després prendre una decisió, la més encertada amb les finalitats de canvi. A partir dels diferents punts de vista i d'haver fet una diagnosi de la situació, cal prendre decisions, sempre de forma consensuada. Però no n'hi ha prou amb decidir.

Si ens quedem amb la decisió, no es canvia res. Cal passar a l'acció compartida i planificada, a partir d'uns objectius. Finalment, s'ha de reconèixer i difondre tot allò que estem canviant per tal d'incentivar encara més la participació. La implicació dels participants és màxima quan es passa a l'acció i a la divulgació i és quan hi ha una incidència real de canvi.

Evidentment, el context econòmic i social facilita entorns de més o menys participació. Avui en dia sovint, amb les tecnologies de la informació i de la comunicació, la majoria de ciutadans ens quedem en els nivells baixos de participació ciutadana. Hi ha moltes petites i grans excepcions, però. Un exemple únic són les grans mobilitzacions pel canvi que estem tenint a Catalunya des del 10 de juliol del 2010. Totes enfocades a un clar objectiu: votar. Que també és una acció enfocada al canvi, a una millora en el benestar de tots, a ser més lliures i independents.